

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Fotografia: mowa nie tylko ludzka?

Ekokrytyczna interpretacja zdjęć

Warsztaty

Photography: A Not Only Human Language?

An Ecocritical Approach to Photographs

Workshop

Prowadzący: dr Justyna Hanna Budzik, Uniwersytet Śląski, Instytut Nauk o Kulturze, ICBEH

Miejsce realizacji: Regionalny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „WOM” w Katowicach

Data: 22.04.2023

Grupa docelowa: nauczyciele języka polskiego i innych przedmiotów humanistycznych

Czas realizacji: 60 minut

Cele warsztatów:

Zadaniem warsztatów było kształcenie kompetencji uważnego przyglądania się zdjęciom jako obiektom analizy ekokrytycznej. Celem zajęć było m. in. ustalenie definicji „realizm ekologiczny”, poszukiwanie śladów nie-ludzkiej perspektywy w obrazach fotograficznych, a także refleksja nad tym, jak pokazane jest na zdjęciach środowisko i jego przemiany. Uczestnicy zostali skonfrontowani z pytaniem, czy fotografia zawsze jest o człowieku? Celem warsztatów była także ocena, w jakim stopniu zdjęcia mogą budzić postawę troski o Ziemię i jak można wykorzystać nie tylko patrzenie na fotografie, ale i wykonywanie ich w kształtowaniu postaw proekologicznych.

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Metody i techniki pracy: metoda eksponująca, burza mózgów, mikroanaliza, metoda problemowa: analiza i interpretacja obrazów fotograficznych, miniwykład

Formy pracy: całym zespołem, praca w mniejszych grupach

Środki dydaktyczne:

- sprzęt audiowizualny: prezentacja ppt „Ekokrytyka w studiach nad filmem i fotografią” z najważniejszymi pojęciami i definicjami
- karty pracy (załącznik 1)
- cyfrowe reprodukcje czterech fotografii: Marek M. Berezowski, Warszawa z cyklu *Citymorphosis* (2013-2017); Radosław Kaźmierczak, Superjednostka, Katowice, wrzesień 2018; Krzysztof Szłapa, z serii *Kraina*, bez tytułu 2021 (Chyrowa); Adam Pańczuk, z cyklu *Karczeby*, 2008-2010

Literatura:

Michałowska M., *Krajobraz krytyczny w polskiej fotografii*, „Zeszyty Artystyczne” 2020 nr 1 (37), s. 17–32, <http://za.uap.edu.pl/wp-content/uploads/2021/01/37M.pdf>

CUCO – curatorial concepts berlin e. V., *Tęsknota za krajobrazem – fotografia w dobie antropocenu*, przeł. M. Szubartowska, „Widok. Teorie i Praktyki Kultury Wizualnej” 2018 nr 22, <https://www.pismowidok.org/pl/archiwum/2018/22-zobaczyc-antropocen/tesknota-za-krajobrazem#start>

Kała P., *Karczeby. Inscenizowany portret dokumentalny Adama Pańczuka*, <https://fotoblogia.pl/karczeby-inscenizowany-portret-dokumentalny-adama-panczuka,6793527700764801a>

Pańczuk A., *Karczeby*, Adam Pańczuk, Warszawa 2013.

Berezowski M., *Citymorphosis*, Warszawa 2016.

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Przebieg warsztatów

1. Część wprowadzająca

Prezentacja filmu promocyjnego V4 (https://www.hec.platforma.us.edu.pl/?page_id=18). Informacja na temat prac naukowych w ramach grantu HEC; wprowadzenie w tematykę warsztatów: zapytanie nauczycieli o ich doświadczenia z ekokrytyczną interpretacją literatury i dzieł kultury wizualnej, sondowanie znajomości podstawowych pojęć (realizm ekologiczny, naturokultura, ekokrytyka, ekopoetyka). Miniwykład z wykorzystaniem prezentacji ppt dotyczące celu warsztatów oraz wyjaśniająca pojęcia i sposób dalszej pracy.

2. Część główna

Podział uczestników na cztery grupy.

Etap 1:

Każda grupa otrzymała kartę pracy, na której znajdował się QR kod odsyłający do jednej z czterech fotografii oraz polecenie sformułowania pytań do interpretacji tego zdjęcia. Dyskusja nad fotografią w grupie, wypracowanie wstępnej hipotezy interpretacyjnej oraz wypełnienie karty pracy.

Etap 2:

Przekazanie kart pracy grupie obok i sformułowanie odpowiedzi na pytania postawione przez poprzedni zespół, poprzedzony dyskusją nad kolejnym zdjęciem.

Część podsumowująca:

Prezentacja propozycji interpretacyjnych przez każdą grupę oraz konfrontacja odpowiedzi z wstępną hipotezą interpretacyjną wypracowaną podczas I etapu prac.

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Dyskusja nad możliwościami kształtowania postaw proekologicznych z wykorzystaniem fotografii nurtu tzw. krajobrazu krytycznego, do którego zaliczyć można (w różnym stopniu, rzecz jasna) omawiane zdjęcia.

Zebranie pomysłów na połączenie studiów nad fotografią z programem edukacji literackiej sprofilowanej ekokrytycznie i ekologicznie.

Zebranie opinii uczestników warsztatów w formie rundy podsumowującej: „Z warsztatów zabieram dla swojej praktyki dydaktycznej...”.

Uczestniczki i uczestnicy ocenili spotkanie jako inspirujące, otwierające horyzonty oraz zapewniające narzędzia analizy i interpretacji fotografii w praktyce szkolnej.

Załącznik 1. Karta pracy

Podpis (informacja o fotografii)

Jaka jest relacja między ludzkim a nie-ludzkim na tym zdjęciu?
Porozmawiajcie między sobą, a następnie **sformułujcie do 5 pytań**,
które chcielibyście zadać komuś, komu pokażecie tę fotografię

QR kod odsyłający do zdjęcia

1.
2.
3.
4.
5.

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

